SWEDISH MUSICAL LEVANDE MUSIKARV HERITAGE

JOHAN FREDRIK BERWALD

1787-1861

Stråkkvartett i a-moll

String Quartet in A minor

Källkritisk utgåva av/Critical edition by Andreas Edlund

Levande musikarv och Kungl. Musikaliska Akademien

Syftet med Levande musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska Akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska Akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten gems of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Notgrafisk redaktör/Score layout editor: Anders Högstedt
Textredaktör/Text editor: Edward Klingspor

Levande musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska Akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr/Edition no. 2549
2025
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
979-0-66166-889-3

Levande musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska Akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Barbro Osher Pro Suecia Foundation, Riksantikvarieämbetet och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Stråkkvartett i a-moll

1

Johan Fredrik Berwald
(1787–1861)

Allegro brillante

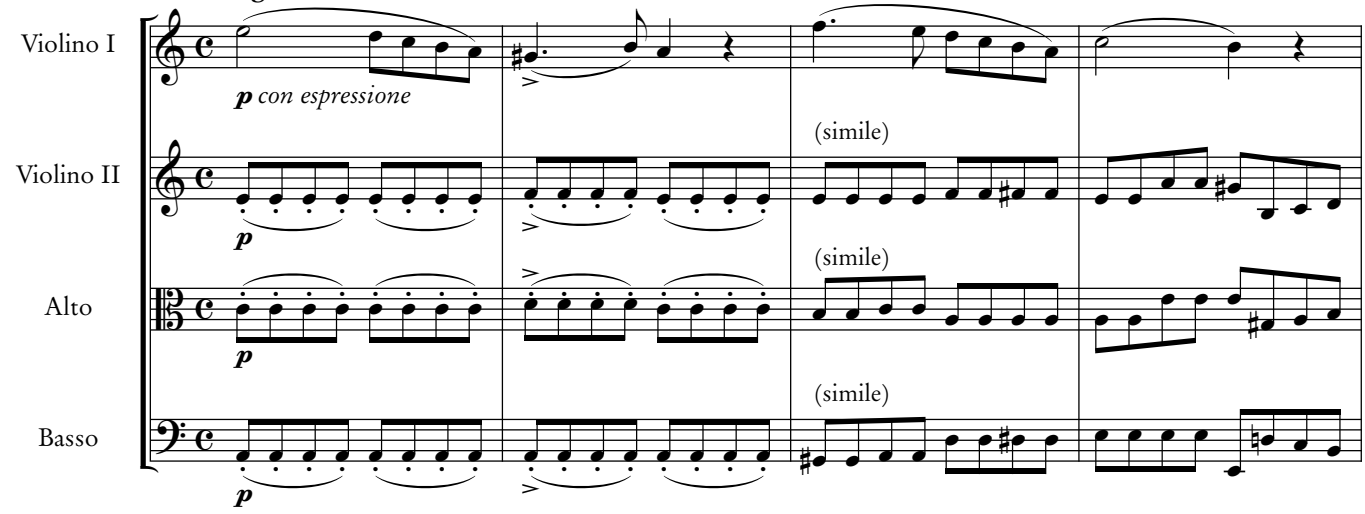

Kritisk utgåva av/Critical edition by Andreas Edlund
Swedish Musical Heritage, Kungl. Musikaliska akademien, Stockholm 2025. Public domain. www.levandemusikarv.se

15
frisoluto
f
19
sul D
pizz.
arco
23
26
rinf.

29
32
35
solo
semplice
40

45
p dolce
pizz.
50
55
arco
60

65
mf con forza
mf
mf
mf
ten.
ten.
ten.
ten.
ten.
ten.
69
73

77
81
86

92
f
p
98
104
fz
110

*) Se kommentar. / See commentary.

135
tr
p
139
ff
p con espressione
(simile)
144
149

154
f risoluto
158
161
164
Maggiore

169
p dolce
174
179
184
mf con forza
mf
mf
mf

188
192
196
200
6
ff
6
ff
6
ff
p

204
p
p
p
210
f
f
f
f
214
p
p
p
p
219
pp
morendo
pp
morendo
pp
morendo

2

16
22
28
f
f
f
32
tr
p
p
p
p

36
Minore
43
tr
tr
47

53
fz
57
f
61
p
f
66
Maggiore
p

70
p
76
ritardando
a tempo
81
88

92
96
f
p
100
pp
104
calando

3

Rondo. Scherzo.
Allegretto

25
mf
p
35
43
51

59
67
solo
solo
f
75
f
f
f
81
p
p
p
p

87
5
93
101
109

117
ritardando
a tempo
cresc.
dim.
f
123
129
p
135

141
sul G
ff
149
p
155
p
tr

163
tr
tr
tr
mf
p
173
181
f
p
mf
191
cresc.
cresc.
cresc.

199
p
205
Maggiore
211
219

225
231
ritardando
a tempo
cresc.
dim.
237
243

249
f
f
f
f
255
ff
ff
ff
ff
263

Johan Fredrik Berwald

Johan Fredrik Berwald (1787–1861) tillhörde en ursprungligen nordtysk släkt som kom att få stor betydelse för svenskt musikliv under en stor del av 1800-talet. Många medlemmar var mångsidigt verksamma, därtill rörliga – två förhållanden som kan förklara släktens bidrag till musiklivets utveckling. Johan Fredrik Berwalds verksamhet som violinist, dirigent och tonsättare hade just dessa kännetecken, liksom hans mer kände kusin Franz Berwalds.

Johan Fredrik Berwald fick tidig skolning i musiken genom fadern Georg Johann Abraham Berwald, som var fagottist och violinist i Hovkapellet. Redan vid sex års ålder började han framträda som violinist. Tillsammans med fadern gjorde han omfattande konsertturnéer, framför allt utanför Sverige. På flera platser kunde unge Johan Fredrik Berwald ta lektioner i violinspel och kontrapunkt av framstående lärare. Hans turnéer kan därför beskrivas som både försörjnings- och bildningsresor.

Sin första anställning som violinist fick Johan Fredrik Berwald i det kejserliga kapellet i S:t Petersburg 1808, en plats och en stad som han lämnade 1812. 1814 anställdes han som violinist i Hovkapellet och blev dess konsertmästare 1816. Under åren 1822–49 verkade han som hovkapellmästare – sammantaget en lång period med denna ledande orkester. 1822–48 dirigerade han Harmoniska sällskapets orkester som tillsammans med sällskapets kör regelbundet framförde oratorier.

Johan Fredrik Berwald gifte sig 1817 med operasångerskan Mathilda Cohn. Paret fick tre döttrar som alla blev sångerskor. Familjen gjorde konsertturnéer som påminde om dem som familjefadern själv genomförde under uppväxten.

Johan Fredrik Berwald började komponera redan i unga år. Tidigt skrev han musik i många former – kammarmusik, verk för orkester, men också sceniska verk som han skulle komma att ägna sig förhållandevis mycket åt.

© *Gunnar Ternhag*, Levande musikarv

Johan Fredrik Berwald

Johan Fredrik Berwald (1787–1861) came of an originally North German family which was to play a prominent part in Swedish music for much of the 19th century. Many of its members were both versatile and mobile, which can account for the family's contribution to musical development. Johan Fredrik Berwald's activity as violinist, conductor and composer was a case in point, just as with his more famous cousin Franz Berwald.

Johan Fredrik Berwald began learning music at an early age under his father, Georg Johann Abraham Berwald, who was a bassoonist and violinist in the Royal Court Orchestra, and Johan Fredrik began making public appearances as a violinist at the tender age of six. He and his father went on long concert tours together, mainly outside Sweden. In several places the young Johan Fredrik Berwald was able to take violin and counterpoint lessons from eminent teachers, and so his concert tours were both a source of livelihood and a means of education.

Johan Fredrik Berwald's first appointment as resident violinist was with the Imperial Orchestra in St Petersburg in 1808. He left both court and city in 1812. In 1814 he was taken on as a violinist with the Royal Court Orchestra in Sweden, becoming its leader in 1816. He stayed with this eminent orchestra for many years, serving between 1822 and 1849 as its chief conductor. Between 1822 and 1848 he conducted the Harmonic Society orchestra, which gave regular oratorio performances together with the Society's chorus.

In 1817 Johan Fredrik Berwald married the opera singer Mathilda Cohn. They had three daughters, all of whom became singers. The family undertook concert tours reminiscent of those the girls' father had himself been on during his early years.

Johan Fredrik Berwald started composing when he was quite young. From an early stage he wrote music in many different forms – chamber music, orchestral works but also incidental music, a genre in which he was to be relatively prolific.

© *Gunnar Ternhag,* Levande musikarv
Transl. *Roger Tanner*

Kritisk kommentar

Källor, Musik- och teaterbiblioteket, Stockholm:

Ms Fyra stämmor betitlade *Violino Primo, Violino 2do, Alto, Basso.* På titelbladet för Vl. I står: *Quartours* (sic) / *Pour* / *Deux Violons Viola* / *Basso* / *Par* / *Johan Berwald.*

Slutna accenter/diminuendon av olika längd används i källan:

Endast undantagsvis förekommer öppna diminuendopilar. I utgåvan används accenttecken > för de korta och diminuendopil ═ för de långa. Läsaren bör ha i åtanke att tecknens betydelse inte är entydig; >/═ kan (beroende på kontext) innebära accent, accent+diminuendo, eller bara diminuendo.

Kedjade bågar förekommer; dessa har bevarats i utgåvan. Däremot har överlappningar (ett fåtal) redigerats bort, se t.ex. sats 1, t. 21 där utgåvan kedjat bågarna vid lilla a:

Det är svårt att se tydlig distinktion i användandet av kilar och staccatopunkter; det förefaller för det mesta vara en rent skrivteknisk sak. Möjligen används kil oftare än punkt när det rör sig om enstaka toner, men betydelsen är troligen samma. När det är tydligt vilket tecken som använts följer utgåvan efter, men när olika tecken förekommer samtidigt i olika stämmor har normalisering till punkt gjorts. I otydliga fall har valet mellan kil/punkt gjorts av editören utifrån sammanhanget.

Sats 1

Takt	Stämma	Kommentar
1	Vl. I	***p*** tillagt enl. Vl. II—B. (jfr. parallellstället i t. 141)
2–3	Vl. II—B.	Förmodligen skall man fortsätta med artikulationsmönstret från takt 1, men det framgår inte av källan hur länge. Infört i utgåvan i t. 2 samt *simile* i t. 3 (se även parallellstället t. 142–143).
8, 148	Vla	Båge överförd fr. B.
19	Vl. I	Källan använder *3me*, ändrat till sul D i utgåvan.

31:4	Vl. I	Båge tillagd i analogi med föregående takt.
45, 170	Vl. I	***p*** tillagt; källan har endast *dolce*.
65, 186	Vl. I	***mf*** tillagt enl. övriga stämmor.
73	Vl. I	Staccatopunkt tillagd enl. parallellstället i t. 71.
84	Vl. I	Källan har *8va*, utelämnas i utgåvan.
112	Vl. II, Vla	Ett exempel på öppen diminuendopil, Vl. II: Samma två takter i Vla: Utgåvan återger med ≕ och > (i samma två takter har Vl. I > ***fz*** och B. ***fz*** >).
129	Vl. I	*cresc.* överfört fr. övriga.
133	Vl. II—B.	Ms har ***p*** (Vl. II och Vla på slag 2), men Vl. I fortsätter ***ff*** och har ***p*** först i t. 137. I utgåvan tas nyanserna bort i t. 133, och ***p*** läggs till för Vl. II och Vla i t. 137–138.
157–158	Vl. I	Här står *risoluto* och ***f*** i varsin takt; ändrat enl. parallellstället i t. 17.
159:2	Vl. I, B.	***p*** överfört till Vl. I fr. övriga, flyttat från slag 1 till 2 i Vc.
161–162	Vl. II—B.	***f*** flyttat fr. t. 162 i utgåvan, accenter tillagda enl. t. 161u.
188:4–189:1	Vl. I	Felaktig båge d2–g1 borttagen i utgåvan.
212–213	Tutti	Kil tillagd för sista tonen i 212 i Vl. I, samtliga kilar överförda till Vl. II—B.

219–224	Vl. I	Frasen är noterad så (bilden visar t. 219): 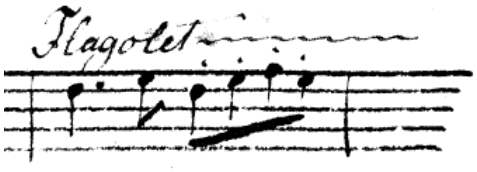 Utgåvan antar konstflageoletter på kvarten och noterar enl. modern praxis.

Sats 2

Takt	Stämma	Kommentar
8, 87	B.	Staccato för den första överfört fr. Vni och Vla. Den andra har tydliga kilar på båda ställena.
13–14	Vl. II	Balken bruten för sista i källan, ändras i utgåvan till överensstämmelse med Vla.
30:4	Vla	Bågen går över , ändras enl. t. 97.
30–31	Vl. II—B.	Accenter för samtliga enl. Vl. I.
31:4	Tutti	Båge överförd fr. parallellstället i t. 98.
37	B.	Båge överförd fr. parallellstället i t. 50.
50	Vl. I—Vla	Accent överförd fr. B.
54	B.	Accent överförd fr. Vl. II och Vla.
98	Vl. I—Vla	Båge över de sista enl. B.

Sats 3

Takt	Stämma	Kommentar
1	Vl. I	***p*** tillagt enl. övriga.
3	Vl. I	Ms har , ändrat till i utgåvan. Gäller även parallellställen.

18:2	Vl. I	Båge saknas, tillagd här och på alla parallellställen enl. t. 2.
34	Vl. I	Båge tillagd enl. t. 36.
50:2–52:1	Vl. II	Bågen bruten i utgåvan enl. Vla och B.
54:1	Vl. II	Bågen bruten i källan, ändras enl. övriga stämmor.
58	B.	Bågen startar på slag 2 i källan, ändrat enl. övriga stämmor.
81	Vl. I	***p*** överfört fr. övriga stämmor.
94	B.	Ms ser ut så: Eftersom bågen gjorts i ett penndrag, tolkar utgåvan som en enda båge (ej kedjad) och inkluderar även sista tonen i bågen.
138	B.	Bågen börjar från andra tonen i takten, ändrat enl. Vl. II och Vla.
169u	Vla	Båge tillagd enl. övriga.
199u	Vl. II, Vla	Båge överförd fr. B.
233–234	Vl. I	Dynamik överförd fr. övriga stämmor.
258	Vl. I	Ms har *8va*, utelämnas i utgåvan.

© Andreas Edlund, Levande musikarv